

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1445/2020
04.11.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божидара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиоца-противтуженог АА из ..., власника СЗР „...“ из ..., кога заступа пуномоћник Мирољуб Трајковић, адвокат из ..., против туженог-противтужиоца ББ из ..., кога заступа пуномоћник Оливера Стевановић, адвокат из ..., ради испуњења уговорне обавезе и накнаде штете, одлучујући о ревизијама парничних странака изјављеним против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж бр. 2462/2018 од 04.07.2019. године, у седници већа одржаној дана 04.11.2020. године донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж бр. 2462/2018 од 04.07.2019. године и предмет враћа другостепеном суду на поновно одлучивање о жалби тужиоца - противтуженог.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж бр. 2462/2018 од 04.07.2019. године укинута је пресуда Основног суда у Зајечару П бр. 690/17 од 19.01.2018. године и одлучено тако што је обавезан тужени – противтужилац ББ из ..., да тужиоцу противтуженом АА из ..., власнику СЗР „...“ из ..., на име испуњења уговорне обавезе исплати износ од 2.194,11 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са законском затезном каматом почев од 13.03.2015. године, као дана подношења тужбе до коначне исплате, док је за већи износ од досуђеног, а до траженог износа од 9.500 евра са законском затезном каматом по Закону о затезној камати у динарској противвредности по средњем курсу НБС обрачунате почев од 01.08.2013. године до исплате, тужбени захтев тужиоца – противтуженог одбијен као неоснован; обавезан је тужилац – противтужени да туженом – противтужиоцу, на име накнаде штете, исплати износ од 23.122,42 евра, са законском затезном каматом по Закону о затезној камати почев од 19.01.2018. године до исплате, све у динарској противвредности по најповољнијем курсу НБС на дан исплате, док је одбијен као неоснован захтев туженог противтужиоца којим је тражио законску камату на наведени износ од 02.11.2017. године до 19.01.2018. године; обавезан је тужилац – противтужени да туженом – противтужиоцу, на име трошкова парничног поступка, исплати износ од 542.000,00 динара у року од 15 дана по пријему пресуде, са законском затезном каматом почев од извршности пресуде, до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену парничне странке су благовремено изјавиле ревизије, и то тужилац-противтужени због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и

погрешне примене материјалног права, а тужени – противтужилац због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, на основу овлашћења из члана 408. Закона о парничном поступку, па је утврдио да су ревизије основане.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Из утврђеног чињеничног стања произлази да је тужилац, као извођач радова, са туженим, као инвеститором, закључио дана 16.12.2013. године писмени уговор о раду којим су прецизно наведени радови које је извођач радова у обавези да обави за инвеститора. Уговором је сагласно утврђена вредност уговорених радова на износ од 33.000 евра. Тужилац је био дужан да кућу заврши до 20. априла, а комплетне радове до 10.07.2014. године. Договорена је и динамика плаћања, па је предвиђено авансно плаћање у износу од 5.000 евра, по завршетку крова куће плаћање износа од 10.000 евра и 18.000 евра у децембру месецу 2014. године. Извођач радова је преузео и обавезу да уколико у априлу не заврши кућу врати инвеститору износ од 5.000 евра, без обзира на до тада уложена средства. Утврђено је, као неспорно међу странкама, да је тужилац имао обавезу да сам набавља потребни грађевински материјал, а што произлази и из одредби закљученог уговора.

Тужилац је као извођач радова уговорене радове обавио само делимично, односно извео је грубе радове на изградњи старог стамбеног објекта и зидању нових помоћних објеката, као и накнадне радове на изградњи терасе које није завршио, већ их је завршио тужени. Након прекида радова од стране тужиоца, тужени је неке од преосталих радова извео сам, тако што је за њихово извођење ангажовао друга лица, која је посебно и платио, а неки од уговорених радова су остали необављени. Тужени је тужиоцу, по закључењу уговора, исплатио укупан износ од 26.000 евра. Увиђајем на лицу места са вештаком грађевинске струке утврђено је да се на парцели туженог у ... сада налази главни стамбени објекат, који је у потпуности завршен и приведен намени, који се састоји од приземља и спрата и спојен је са помоћним објектом. Од стране вештака је утврђена укупна вредност радова са материјалом који су уговорени и изведени од стране тужиоца, те вредност накнадних радова које је тужилац извео на тераси, као и вредност радова са материјалом који су уговорени, а које је извео тужени, те вредност накнадних радова на доградњи терасе које је извео тужени, при чему је вредност радова утврђивана према ценама у време вештачења. Вештак је утврдио и да је тужилац извршио 48,34 % уговорених радова, тужени је извео 50,2 % уговорених радова, док 1,46 % уговореног посла још увек није урађено. Приликом обрачуна вредности радова које је тужени извео, а који су уговорени са тужиоцем, вештак није узео у обзир вредност луксузних радова које је тужени извео и који нису неопходни за коришћење објекта, као што је уградња камина и гипсаних радова, односно спуштених плафона и осветљења.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање нижестепени судови су правилно оценили да је између парничних странака у ствари закључен уговор о грађењу, с обзиром да уговор о раду од 16.12.2013. године по својој природи представља уговор о грађењу, с обзиром на предмет уговора, те на уговорне односе

странака треба применити одредбе Закона о облигационим односима којима се регулише уговор о грађењу, као и одредбе истог Закона којим је регулисан раскид уговора и последице раскида.

Првостепени суд је сматрао да тужиоцу не припада право на исплату разлике од плаћеног до укупног уговореног износа по спорном уговору, јер тужилац није извео 51,66 % уговорених радова, што у односу на уговорену суму од 33.000 евра износи 17.047,80 евра, односно да је тужиоцу, пропорционално обављеном раду уместо 15.952,20 евра исплаћен износ од 26.000 евра. Такође, првостепени суд је закључио да је тужилац искључиво крив за неизвршење уговора, због чега је тужени трпео штету, односно морао је да накнадно плати радове који су изведени од стране трећих лица, због чега је тужиоца обавезао да туженом плати на име стицања без основа износ од 10.047,80 евра и на име накнаде штете износ од 13.074,62 евра.

Одлучујући о жалби тужиоца – противтуженог, другостепени суд је након одржане расправе закључио да тужилац нема право на исплату вредности накнадних радова на изградњи терасе, имајући у виду да за свако одступање од пројекта грађења, односно уговорених радова, извођач мора имати писмену сагласност наручиоца, у смислу члана 633. Закона о облигационим односима, те да не може захтевати повећање уговорене цене за радове које је извршио без такве сагласности, а радови на изградњи терасе не представљају ни хитне непредвиђене радове у смислу члана 634. наведеног Закона. Међутим, имајући у виду допуну налаза вештака, као и вредност уговорених, изведених и неизведених радова у време вештачења, другостепени суд је закључио да је до раскида уговора тужилац извршио радове у вредности од 28.194,11 евра, па је обавезао туженог да тужиоцу исплати преостали неплаћени износ од 2.194,11 евра, имајући у виду да је тужени исплатио тужиоцу износ од 26.000 евра. С друге стране, имајући у виду вредност радова које је тужени, након раскида спорног уговора морао да обави сам, ангажовањем других лица, израчуната је разлика коју тужилац на име накнаде штете треба да исплати туженом, у укупном траженом износу од 23.122,42 евра.

Врховни касациони суд сматра да је побијаном пресудом погрешно примењено материјално право, због чега чињенично стање није потпуно утврђено.

Тужилац – противтужени у ревизији основано указује на чињеницу да је у току извођења радова дошло до непредвиђених радова, и то пре свега због чињеница да темељ старог стамбеног објекта није могао да издржи надзиђивање још једног спрата, због чега је требало да се изведу радови на ојачавању темеља. Истицана је чињеница да је уговорена изградња помоћног објекта, након чега је тужени противтужилац тражио изградњу стамбеног објекта од 90 м². Такође, ни кривица тужиоца – противтуженог за раскид спорног уговора није поуздано утврђена. У вези измене уговорених радова тужилац противтужени указује и на исказе сведока који су саслушани у првостепеном поступку, и то ВВ, архитекте који је пројектовао спорне објекте и вршио надзор над извођењем радова, као и сведока ГГ, брата туженог који је био присутан приликом извођења радова. У ревизији се основано указује и на неправилан закључак судова да је уговор закључен са одредбом „кључ у руке“, с обзиром да то из самог уговора не произлази, односно уговор не садржи такву одредбу, у смислу члана 640. Закона о облигационим односима.

У ревизији туженог – противтужиоца се основано указује на начин утврђивања вредности изведених и неизведених радова које је тужени морао накнадно да изведе преко трећих лица, с обзиром да је цена радова уговорена у укупном износу за цео објекат, а не по јединици мере уговорених радова, те да се не може узети у обзир вредност радова према ценама у време израде налаза и мишљења вештака.

Према оцени Врховног касационог суда, другостепени суд није у довољној мери оценио све чињенице које су у поступку утврђене, доводећи их у везу са свим доказима који су изведени у поступку, како би правилно применио материјално право доносећи одлуку о тужбеном и противтужбеном захтеву, а на које је већ указано у ревизијама парничних странака. Због тога су ревизије усвојене, а побијана пресуда укинута.

У поновном поступку другостепени суд ће поступити по примедбама из овог решења, тако што ће пре свега поуздано утврдити да ли је тужилац – противтужени искључиво крив за раскид спорног уговора, имајући у виду наводе тужиоца о променама цена и радовима који су се јавили као накнадни, те чињеницу извођења радова на тераси које је захтевао тужени, као инвеститор. Поред тога, другостепени суд ће поново оценити на који начин треба утврђивати вредност изведених радова, имајући у виду да су странке уговориле укупну цену изведених радова и да је вештак утврдио проценат изведених радова од стране тужиоца – противтуженог, проценат радова које је тужени – противтужилац накнадно извео, а који су били уговорени, као и проценат радова који су уговорени, а нису изведени.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци решења, на основу одредбе члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић